

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 8.11.2006
KOM(2006) 666 lopullinen

**KOMISSION KERTOMUS NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN PARLAMENTILLE, EUROOPAN TALOUS- JA
SOSIAALIKOMITEALLE SEKÄ ALUEIDEN KOMITEALLE**

Kulttuuri 2000 –ohjelman toista ulkoista väliarviointia koskeva kertomus

**KOMISSION KERTOMUS NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN PARLAMENTILLE, EUROOPAN TALOUS- JA
SOSIAALIKOMITEALLE SEKÄ ALUEIDEN KOMITEALLE**

Kulttuuri 2000 –ohjelman toista ulkoista väliarviointia koskeva kertomus

SISÄLLYSLUETTELO

1.	Johdanto	4
2.	Ulkoisen arvioinnin taustat	4
3.	Ulkoisen arviointi	4
3.1.	Arviointiehdot	4
3.2.	Menetelmät.....	4
3.3.	Arvioitsijan havainnot.....	5
3.3.1.	Rahoitus.....	5
3.3.2.	Vuosittaiset kulttuurin painopistealat.....	5
3.3.3.	Eurooppalainen lisäarvo.....	6
3.3.4.	Asianmukaisuus	6
3.3.5.	Vaikuttavuus ja vaikutukset	6
3.3.6.	Tehokkuus ja kustannustehokkuus.....	7
3.3.7.	Hyöty, lisäarvo ja kestävyys	7
4.	Ulkoisen arvioinnin suositukset ja komission huomautukset	7
5.	Komission päätelmät.....	9

TIIVISTELMÄ

Kulttuuri 2000 –ohjelma on ollut Euroopan unionin tärkein kulttuurialan yhteistyön rahoittamista ja ohjelmointia koskeva yhtenäinen väline ajanjaksolla 2000–2006. Sen talousarvio on noin 236 miljoonaa euroa.

Tämä kertomus perustuu ohjelman toiseen väliarviointiin, jonka suoritti riippumaton konsulttitoimisto. Kertomuksessa esitellään konsultin tärkeimmät havainnot ja suositukset sekä komission näkemys jälkimmäisistä.

Arvioitsijan päätelmänä on, että ohjelma on saavuttanut tavoitteensa ja tarjonnut tarkoituksenmukaisen välineen sekä alkuperäisten että nykyisten kulttuuriyhteistyön tarpeiden täyttämiseksi Euroopassa. Arvioitsija myös vahvistaa, että nimenomaan kulttuurin alaa koskevalle ohjelmalle on tarvetta sen sijaan, että kulttuuri sisällytettäisiin muihin ohjelmiin.

Arvioitsijan mukaan Kulttuuri 2000 -ohjelmassa puututaan selkästi puutteisiin kansainvälisen yhteistyön edistämiseksi Euroopassa ja luodaan merkittävää uutta yhteistyötä eurooppalaisten kulttuurialan toimijoiden välisten uusien tai vahvistettujen yhteyksien kautta.

Joukko Kulttuuri 2000 -ohjelmaan osallistuvilla organisaatioilla koituvia etuja on tunnustettu: kokemuksen kertyminen kulttuurialalta Euroopan tasolla; vahvistunut ammattiosaaminen parempien johtamistaitojen myötä; organisaatioiden ja yksilöiden parempi suorituskyky; kulttuurialan toimijoiden lisääntynyt vuoropuhelu. On huomionarvoista, että osallistujat tulivat kaikilta taiteen aloilta sekä kaikenikäisistä ja –kokoisista organisaatioista, joista puolessa oli alle 10 työntekijää.

Arvioitsijan mukaan nämä saavutukset ja ohjelman eurooppalainen ulottuvuus ovat vahvistaneet maiden välisiä kulttuurisiteitä, lisänneet tietoisuutta eurooppalaisesta identiteetistä ja helpottaneet uusien jäsenvaltioiden integroitumista.

Esimerkiksi puolet vastaajista ei olisi edes keksinyt hankettaan ilman Kulttuuri 2000 -ohjelmaa, joka on näin ollen ollut merkittävä ideoinnin innoittaja.

Huomattava jatkuvuus on myös toteutunut. Lähes kaksi kolmannesta tutkimukseen vastanneista ilmoitti aikovansa pitää edelleen yhteyttä luomiinsa kumppanuuksiin. Samoin kaksi kolmannesta vastaajista totesi jatkavansa toimintaansa hankkeen päättymisen jälkeen.

Lopuksi arvioitsija antoi joitakin suosituksia, joista useimmat on jo osittain tai kokonaan toteutettu tai jotka huomioidaan uudessa Kulttuuri-ohjelmassa¹, joka korvaa Kulttuuri 2000 -ohjelman vuodesta 2007 eteenpäin. Näin on erityisesti niiden suositusten osalta, jotka koskevat tarvetta tehdä paremmin tunnetuiksi ja mainostaa hankkeen tuloksia aktiivisen levittämisstrategian avulla, jolla lisätään sekä ohjelman että siinä rahoitettujen hankkeiden näkyvyyttä. Ainoastaan toteuttamalla erittäin tehokkaita levitystoimia voidaan ohjelman hyötyjä paremmin jakaa ja laajentaa, eritoten siksi, että Kulttuuri 2000 -ohjelmaa ei ole suhteellisen pienen budjettinsa takia tarkoitettu suurimittaiseksi ohjelmaksi.

---

¹ KOM(2004) 469 lopullinen.

1. JOHDANTO

Tämä raportti esitetään päätöksen 626/2004/EY² johdanto-osan 5 kappaleen perusteella. Päätöksellä jatketaan Kulttuuri 2000 -ohjelmaa vuosiksi 2005 ja 2006. Siinä tuodaan esille komission kanta ohjelman toisen väliarvioinnin tärkeimpiin päätelmiin ja suosituksiin. Arviointi löytyy seuraavalta verkkosivulta:

http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/evalreports/index_en.htm

2. ULKOISEN ARVIOINNIN TAUSTAT

Kulttuuri 2000 –ohjelma perustettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston 14. helmikuuta 2000 tekemällä päätöksellä N:o 508/2000/EY³, (jäljempänä 'pätös'). Sillä pyritään tukemaan kulttuuriyhteistyötä Euroopan kansojen yhteisen kulttuurialueen edistämiseksi. Tätä tarkoitusta varten päätöksen 1 artiklassa asetetaan kahdeksan täsmällistä tavoitetta.

Tavoitteiden saavuttamista tuetaan kolmentyyppisillä toimilla. Toimella 1 tuetaan vuoden kestäviä hankkeita, joita toteuttavat kulttuurialan toimijat⁴ vähintään kolmesta maasta, sekä käännöshankkeita, joihin ei liity kumppanuusvaatimuksia. Toimella 2 edistetään yhteistyösopimusten kattamia monivuotisia hankkeita, joissa on mukana kulttuurialan toimijoita⁵ vähintään viidestä maasta. Toimella 3 tuetaan erityisiä eurooppalaisia ja/tai kansainvälisiä kulttuuritapahtumia.

Kulttuuri 2000 on keskitetty ohjelma, johon kuuluu kulttuurin yhteyspisteiden verkosto (Cultural Contact Points, CCP) ohjelmaan osallistuvissa maissa. Kulttuurin yhteyspisteet ovat päävastuussa ohjelman edistämisestä, siihen pääsyn helpottamisesta ja jäsenvaltioiden eri kulttuurialojen ja ohjelman välisten yhteyksien luomisesta.

3. ULKOINEN ARVIOINTI

3.1. Arviointiehdot

Tarjouspyynnön tuloksena⁶ Ecotec Research ja Consulting Ltd valittiin suorittamaan arviointi, jonka tarkoitus oli jatkaa ja täydentää ensimmäistä arviointia, jota koskeva kertomus esitettiin vuonna 2003. Näin ollen arviointi kattaa lähinnä vuodet 2002–2004 toimien 1 ja 3 osalta ja vuodet 2000–2001 toimen 2 osalta.

3.2. Menetelmät

Menetelmiin kuului haastatteluja hallintokomitean jäsenten, kulttuurin yhteyspisteiden edustajien, asiantuntijoiden, hankkeiden vetäjien, hankkeiden toteuttamiseen osallistuvien kumppaneiden ja komission henkilöstön kanssa. Käynnistettiin sähköinen kysely, jonka

---

² EUVL L 99, 3.4.2004.

³ EYVL L 63, 10.3.2000.

⁴ Yksi hankkeen vetäjä – vastuussa ohjelman koordinoinnista – ja vähintään kaksi hankkeen toteuttamiseen osallistuvaa kumppania.

⁵ Yksi hankkeen vetäjä ja vähintään neljä hankkeen toteuttamiseen osallistuvaa kumppania.

⁶ Tarjouspyyntö N:o EAC/31/04.

kohteena olivat hankkeiden vetäjät ja hankkeiden toteuttamiseen osallistuvat kumppanit, ja paikan päällä suoritettiin tapaustutkimuksia.

3.3. Arvioitsijan havainnot

Arvioitsija totesi Kulttuuri 2000 –ohjelman olevan yleisesti ottaen soveltuva väline eurooppalaisen kulttuuriyhteistyön tarpeiden täyttämiseksi.

Vuosina 2000–2004 ohjelmasta rahoitettiin 1 072:tä hanketta. Lähes 40 prosenttia toimen 1 ja 18 prosenttia toimen 2 hakijoista sai rahoitusta⁷.

Kulttuuri 2000 –ohjelmaan osallistui laaja joukko organisaatioita, jotka tulivat kulttuurin eri aloilta, olivat eri kokoisia ja joilla oli erilainen oikeudellinen muoto (valtioista riippumattomia järjestöjä, kansallisia kulttuurialan instituutioita, paikallisviranomaisia, yksityisyrittäjiä jne.). On mainitsemisen arvoista, että suurimmalla osalla rahoitusta saaneista kulttuurialan toimijoista oli suhteellisen pieni organisatorinen toimintakyky; puolella sähköiseen kyselyyn vastanneista oli alle kymmenen työntekijää, ja niistäkin useimmilla alle kuusi.

Mitä yhteistyöhön tulee, noin kahdessa kolmasosassa hankkeista luotiin uusia kumppanuuksia⁸.

3.3.1. Rahoitus

Todellisen hankeyhteistyön toteutumiseksi otettiin vuonna 2001 käyttöön 5 prosentin sääntö, joka edellyttää hankkeiden vetäjiltä ja hankkeiden toteuttamiseen osallistuvilta kumppaneilta vähimmäispanosta kokonaisbudjettiin. Arvioitsija ei havainnut merkkejä siitä, että joko uusista jäsenvaltioista tulevat organisaatiot tai pienet toimijat (ks. edellä kohta 3.3) olisi tällä vaatimuksella suljettu ulkopuolelle. Uusien jäsenvaltioiden osalta selitys voisi olla se, että niistä seitsemässä, samoin kuin Romaniassa, on luotu kansallinen tai alueellinen täsmärahoitus. Kulttuuri 2000 –ohjelmaan valitut hakijat saavat näistä rahastoista kansallista tai alueellista yhteisrahoitusta. Arvioitsija painottaa sitä, että kaikilta hankkeeseen osallistuvilta kumppaneilta on vaadittava vähimmäisrahoitusosuus, jolla taataan vankka sitoutuminen hankkeeseen⁹.

Vuonna 2004 toimen 1 rahoitusmenettely, joka oli 50 % ennakkomaksuna ja 50 % komission hyväksyttyä loppuraportin, muutettiin 70/30-maksumenettelyksi. Vastaajista 60 prosenttia katsoi, että tämä paransi niiden kassavirtaa¹⁰.

3.3.2. Vuosittaiset kulttuurin painopistealat

Vuosina 2002, 2003 ja 2004 valittiin vuosittainen kulttuurin painopisteala (kuvataiteet, esittävät taiteet ja kulttuuriperintö). Tätä mallia ei kannateta nykyisessä eikä edellisessä arvioinnissa – yleinen lähestymistapa kulttuuriin on monialainen.

---

⁷ Toinen väliarviointi, taulukot 3.6 ja 3.9.

⁸ Ibid. taulukko 4.7.

⁹ Ibid. luku 7.1.3.

¹⁰ Ibid. taulukko 4.18.

3.3.3. Eurooppalainen lisäarvo

Monet haastatelluista painottivat, että Kulttuuri 2000 –ohjelma on ainoa väline kansainvälisen yhteistyön tukemiseksi Euroopassa, sillä kullakin maalla on omat prioriteettinsa¹¹. Arvioitsijan mukaan¹² eri taustoista ja kulttuureista tulevien toimijoiden kokoaminen yhteen sitä paitsi luo itsessään uusia käsityksiä ja on kimmoke yhteistyön jatkumiselle. Muina tuloksina mainitaan eri maiden väliset vahvemmat kulttuurisiteet, lisääntynyt tietoisuus eurooppalaisesta identiteetistä ja uusien jäsenvaltioiden integroitumisen helpottuminen.

3.3.4. Asianmukaisuus¹³

Arvioitsijan mukaan Kulttuuri 2000 –ohjelma tarjoaa tarkoituksenmukaisen perustan sekä alkuperäisten että nykyisten kulttuuriyhteistyön tarpeiden täyttämiseksi (98 % vastaajista), ja ne kulttuurin alat, joilla sitä toteutetaan¹⁴, edustavat riittävää osaa kulttuurisektorista (97 % vastaajista). Laajalti ollaan yhtä mieltä siitä, että ohjelman päämäärät ja tavoitteet ovat hyvin kohdenneet.

Yleisenä näkemyksenä on myös, että nimenomaan kulttuurin alaa koskevalle ohjelmalle on tarvetta (sen sijaan, että kulttuuri sisällytettäisiin muihin ohjelmiin).

Lisäksi Kulttuuri 2000 –ohjelma täyttää selkeästi aukon kansainvälisen yhteistyön rahoittamisessa Euroopassa, mihin kansalliset tai alueelliset rahoitusohjelmat eivät puutu. Ohjelma on myös synnyttänyt huomattavan määrän uutta kansainvälistä yhteistyötä. Monet kumppanuudet ja toiminnat ovat jatkuneet Kulttuuri 2000 –ohjelman tarjoaman rahoituksen päättymisen jälkeenkin, ja joissakin tapauksissa yhteydenpito on johtanut sellaiseen uuteen kansainväliseen yhteistyöhön, joka ei liity lainkaan Kulttuuri 2000 -ohjelmaan.

3.3.5. Vaikuttavuus ja vaikutukset¹⁵

Pelkällä olemassaolollaan Kulttuuri 2000 –ohjelma edistää eurooppalaisten kulttuurialan toimijoiden välisen lisääntyvän yhteistyön, vuoropuhelun ja vuorovaikutuksen ydintavoitteita.

Voidaan myös todeta, että päätöksen 1 artiklassa mainitut kahdeksan tavoitetta on suurin piirtein saavutettu, jotkin niistä paremmin kuin toiset, erityisesti mitä tulee tietämyksen parantamiseen eurooppalaisista kulttuureista ja kulttuuriperinnöstä sekä eurooppalaisen kulttuurin monimuotoisuuden ymmärtämisen lisäämiseen.

Arvioitsija nimeää todennäköisiä esteitä näiden tavoitteiden saavuttamiselle, kuten ohjelman laajojen tavoitteiden ja rajallisten resurssien välinen epäsuhta, hallinnollisten ja organisatoristen vaatimusten kompleksisuus, tiedon puute mahdollisista kumppaneista, kulttuurialan toimijoiden heikot johtamistaidot ja puutteellinen kokemus Euroopan laajuisista hankkeista sekä kulttuurisektorin yleinen resurssipula.

---

¹¹ Ibid. luku 7.1.5.

¹² Ibid. luku 7.1.5.

¹³ Missä määrin ohjelman tavoitteet ovat merkittäviä Euroopan tämän päivän kulttuurisektorilla.

¹⁴ Hakijaa pyydettiin luokittelemaan hanke yhteen kulttuurialaan arvioinnin kattamana aikana.

¹⁵ Missä määrin asetetut tavoitteet saavutetaan.

3.3.6. Tehokkuus ja kustannustehokkuus¹⁶

Yleisesti ottaen käytössä olevat hallinnolliset ja johtamisresurssit ohjelman toteuttamiseksi ovat melko vaatimattomat. Arvioitsija totesi, että tämä näyttää tehostavan tulosten syntymistä. Havaittiin kuitenkin myös, että hallinnolliset menot olivat budjetoitua alhaisemmat¹⁷ ja hankemenot suuremmat. Arvioitsijan mukaan suuremmat hallinnolliset resurssit johtaisivat suurempaan tehokkuuteen, jos ne käytettäisiin hakijoille annettavan palautteen parantamiseen, ajan tasalla olevan kontaktitietokannan luomiseen ja aktiivisemmän levitysstrategian laatimiseen.

Tuloksista arvioitsija toteaa, että Kulttuuri 2000 –ohjelman verrattain pienen budjetin takia siinä voidaan rahoittaa vain rajallinen määrä hankkeita. Laatu ja näkyvyys ovat kuitenkin hyvä asia, ja arvioitsija toteaa ohjelman mahdollisen kriittisen vaikutuksen olevan tavoittelemisen ja hyödyntämisen arvoisen.

3.3.7. Hyöty, lisäarvo ja kestävyys¹⁸

On näyttöä siitä, että Kulttuuri 2000 –ohjelma tuottaa siihen osallistuville organisaatioille ja yksilöille joukon etuja, joita ovat mm. laajan kokemuksen kertyminen kulttuurin alalta ja Euroopan laajuisiin hankkeisiin osallistumisesta, kasvanut ammattiosaaminen tarvittujen johtamistaitojen ansiosta, organisaation lisääntynyt toimintakyky ja henkilökunnan kasvanut ammattitaito sekä lisääntynyt kulttuuritoimijoiden välinen vuoropuhelu.

Kulttuuri 2000 –ohjelma on selkeästi pannut vauhtia kulttuurialaan: useimmat kyselyyn vastanneista totesivat, etteivät ne olisi aloittaneet hankettaan ilman ohjelmaa, ja ehkä vieläkin merkittävämpää on se, että puolet ei olisi edes keksinyt hankettaan. Ohjelma on siis ollut merkittävä ideoinnin innoittaja.

Hankkeisiin osallistujista 20 prosenttia ilmoitti, ettei ollut koskaan aikaisemmin työskennellyt hankekumppaniensa kanssa, ja 50 prosenttia oli työskennellyt niistä vain joidenkin kanssa. Vastaajista 25 prosenttia raportoi uusien yhteyksien syntymisestä muiden maiden kulttuurialan toimijoihin ja 33 prosenttia vahvemmista yhteyksistä. Monet kyselyyn vastanneista totesivat myös, että ne aikoivat jatkaa yhteistyötään jollakin tavoin, ja lähes 67 prosenttia vahvasti haluavansa pitää yllä yhteyksiä luomiinsa kumppanuuksiin.

Arvioitsijan mukaan on epätodennäköistä, että mikään muu väline olisi voinut olla hyödyllisempi kulttuuriyhteistyön edistämässä kuin Kulttuuri 2000 –ohjelma. Tavoitteiden laajuus antaa osallistujille valinnanvaraa, kun taas keskittyminen kokeiluun ja innovointiin kannustaa luovuuteen ja uudentyypisiin kulttuurin ilmaisumuotoihin.

4. ULKOISEN ARVIOINNIN SUOSITUKSET JA KOMISSION HUOMAUTUKSET

Arvioitsijan suositukset on lihavoitu ja komission vastaukset kursivoitu.

Kullekin kulttuurin alalle ja toimelle osoitetun rahoituksen osuus on ilmoitettava vuosittaisessa ehdotuspyynnössä valintaprosessin avoimuuden lisäämiseksi.

¹⁶ Missä määrin toivotut vaikutukset saavutetaan kohtuullisin kustannuksin.

¹⁷ Toinen ulkoinen väliarviointi, taulukko 3.4.

¹⁸ Missä määrin positiiviset vaikutukset todennäköisesti jatkuvat toiminnan päättymisen jälkeen.

Resurssien jakautuminen toimien 1 ja 2 välillä on jo eritelty ehdotuspyynnössä prosenttiosuuksin ja kulttuurialoittain (hankkeiden arvioitu määrä aloittain). Tulevassa Kulttuuri-ohjelmassa ei nimenomaisesti mainita täsmällisiä kulttuurin aloja, sillä mitään rajoituksia ei ole. Toimia on kuitenkin erityyppisiä (hankkeita tukevat toimet, eurooppalaisia kulttuurialan elimiä tukevat toimet, analyysijä ja tiedottamista tukevat toimet), ja budjettiresurssien kohdentaminen lohkoittain tullaan ilmoittamaan selkeästi.

Komission olisi pyydettävä hankkeiden vetäjiä (ja valitsematta jääneitä hakijoita) vastaamaan lyhyen kyselyyn, jossa tiedustellaan niiden näkemyksiä hakemus- ja valintamenettelystä. Tietojen kerääminen tällä tavoin voisi auttaa määrittämään ohjelman kullekin tavoitteelle keskeiset tulosindikaattorit, joilla ohjelman vaikutuksia voitaisiin mitata.

Yleisesti ottaen komissio on asiasta samaa mieltä, sillä kyseisenlaiset tiedot muodostaisivat perustan ohjelman ja sen tuloksellisuuden vankalle tilastoinnille. Käytännössä voi kuitenkin nykyolosuhteissa olla vaikea löytää tarvittavat henkilöresurssit tämän tehtävän suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Ohjelmalle olisi kehitettävä levitysstrategia, joka olisi julkaistava ohjelman ja sen saavutusten mainostamiseksi tärkeimpien sidosryhmien keskuudessa.

Komissio on erittäin tietoinen tarpeesta kohdistaa tiedotus ja viestintätoimet asianmukaisesti ja hyödyntää hankkeen tuloksia tehokkaammin. Uudessa Kulttuuri-ohjelmassa tullaan painottamaan vahvasti viestintää ja levitystä (lohko 3).

Ohjelman ja siinä rahoitettujen hankkeiden näkyvyyttä on todellakin elintärkeää lisätä ohjelman kriittisen vaikutuksen parantamiseksi (vastakohtana kriittiselle massalle). Komissio jatkaa Internet-uutiskirjeensä julkaisemista ja pyrkii saamaan enemmän artikkeleja julkaistua kulttuurialan julkaisuissa. Yhteistyössä koulutuksen, audiovisuaalialan ja kulttuurin toimeenpanoviraston (EACEA) kanssa kehitetään lisäksi parhaillaan Europa-sivustoa, jotta se olisi käyttäjäystävällisempi ja hankkeiden esittelylle omistettu tila olisi suurempi. Yksityiskohtaisesti esiteltyjä laadukkaita hankkeita voitaisiin sitten hyödyntää muissa yhteyksissä.

Komission olisi perustettava verkossa konsultoitavissa oleva kumppanitietokanta, josta kulttuurialan toimijat voisivat etsiä mahdollisia kumppaneita, ja tarjottava Kulttuuri 2000 –ohjelman verkkosivuilta linkkejä kulttuurin yhteyspisteiden tarjoamiin vastaaviin tietokantoihin.

Komissio aikoo tutkia parasta tapaa kehittää kattava ja tehokas Internetiin perustuva väline ja ylläpitää sitä. Tällaista välinettä hoitaisivat kulttuurin yhteyspisteet (jotka voivat helpoiten hankkia kansallisten ja alueellisten kulttuurialan toimijoiden tietoja) yhdessä sekä komission että EACEA:n kanssa (joka toimii sateenvarjo-organisaationa). Ks. myös komission kommentit verkkosivustosta: tässä yhteydessä voitaisiin luoda enemmän linkkejä kulttuurin yhteyspisteiden jo tarjoamiin kumppaninetsintävälineisiin.

Kulttuuri 2007 –ohjelman hakulomakkeita olisi yksinkertaistettava.

Tämä suositus otetaan huomioon varainhoitoasetuksen ja sen täytäntöönpanosäännösten asettamissa rajoissa. Komission on toistuvasti pyytänyt arvioitsijalta konkreettisia parannusehdotuksia, mutta saanut tässä huonosti apua.

Jokaisen hakijan olisi saatava yksityiskohtaista kirjallista palautetta hakemuksestaan sekä hakemuksen tuloksen ilmoittava virallinen kirje.

Kulttuuri 2000 –ohjelman alusta asti on nähty vaivaa tähän haasteeseen vastaamiseksi. Ponnisteluja lisätään uudessa Kulttuuri-ohjelmassa. Tähän asti komissio on kuitenkin asettanut etusijalle mahdollisimman monen hankkeen rahoittamisen jokseenkin rajallisilla henkilöstöresursseillaan. Tämä merkitsee sitä, että komission on ollut lähes mahdotonta antaa joka vuosi noin 700 hakijalle yksityiskohtainen vastaus.

Teknisen avun toimistojen (jotka vastaavat hakemusten valintakelpoisuuden tarkistamisesta) lyhyen aikavälin henkilöstömäärää olisi lisättävä valintamenettelyyn kuluvan ajan lyhentämiseksi.

Teknisen avun toimistoja ei enää ole olemassa. Niiden tehtävät siirtyivät 1. tammikuuta 2006 EACEA:lle, joka vastaa Kulttuuri-ohjelman tietyistä osa-alueista. Kyseinen erikoistunut elin kykenee tarjoamaan paremmin hallinnoituja ja parannettuja palveluja edunsaajille. On myös muistutettava, että muilla tekijöillä kuten hallintokomiteamenettelyllä ja sitä seuraavalla Euroopan parlamentin tarkasteluoikeudella on suurempi vaikutus pitkähköön valintaprosessiin¹⁹.

Niiden kertojen määrä, jonka ulkoiset asiantuntijat arvioivat kunkin hakemuksen, olisi rajoitettava kahteen. Asiantuntijoille olisi järjestettävä tiedostuspäivä ennen hakemuksen Brysselissä pidettävää arviointiviikkoa tai sen aikana. Asiantuntijoiden olisi pysyttävä tehtävässään useampi vuosi. Kansallisilta viranomaisilta olisi pyydettävä palautetta sen selville saamiseksi, miksi asiantuntijat eivät yleensä palaa tehtävänsä seuraavina vuosina. Jokaisen asiantuntijan työ olisi arvioitava kunnolla.

Komissio on tietoinen siitä, että ulkoisten asiantuntijoiden käyttäminen on tärkeää valintamenettelyn laadun ja avoimuuden kannalta.

Vuoteen 2005 asti kuusi asiantuntijaa arvioi jokaisen hakemuksen. Määrää pienennettiin kahteen vuoden 2006 valinnan osalta. Uuden Kulttuuri-ohjelman avoin luonne on kuitenkin otettava huomioon; kun monialainen toiminta on keskeisemmässä asemassa, hakemusten sisällön arvioinnissa tarvitaan laajempaa tietämystä (ja näin ollen enemmän asiantuntijoita).

Asiantuntijoille lähetetään tietoja etukäteen postitse, ja saapumisen jälkeen järjestetään tiedotustilaisuus. Osallistuvat maat ehdottavat asiantuntijoita, ja komissio vaatii puolueettomuussyistä, ettei heitä kutsuta tehtävään kahta kertaa enempää. Tehtävänsä huonosti suorittava asiantuntija rikkoisi komission kanssa tekemänsä sopimuksen ja toimenpiteisiin olisi ryhdyttävä. Uudessa Kulttuuri-ohjelmassa voitaisiin kaavailla vaihtoehtoisia tapoja palkata ulkoisia asiantuntijoita ja saattaa menettely linjaan koulutuksen ja kulttuurin pääosaston muissa ohjelmissaan noudattaman käytännön kanssa.

5. Komission päätelmät

Komissio on arvioitsijan kanssa yhtä mieltä siitä, että ohjelmalla on ollut ainutlaatuinen vaikutus kulttuuriyhteistyöhön Euroopassa. Kulttuuri 2000 –ohjelma on omalta osaltaan villkastuttanut kulttuurista vuorovaikutusta Euroopassa. On epätodennäköistä, että mikään muu väline olisi ollut tätä ohjelmaa hyödyllisempi kulttuuriyhteistyön edistämässä koko

---

¹⁹ KOM(2003) 722, s. 11.

Euroopassa. EY:n perustamissopimuksen 151 artiklassa vahvistetut tavoitteet on näin ollen saavutettu täysimääräisesti.

Tuhannet kaikenkokoiset ja -tyyppiset kulttuurialan organisaatiot – teatterit, museot, ammattijärjestöt, tutkimuskeskukset, yliopistot, kulttuuri-instituutit, viranomaiset jne – kaikkialta Euroopasta ja kulttuurialan koko kirjolta ovat työskennelleet yhdessä luodakseen ja toteuttaakseen kulttuurisia ja taiteellisia hankkeita. Tällä tavoin yhä suurempi joukko Euroopan kansalaisia on saanut ainutlaatuisen mahdollisuuden tutustua eurooppalaisten naapuriensa kulttuureihin.

On siis välttämätöntä, että yhteisön tukea kulttuurialan yhteistyöhankkeille Euroopassa jatketaan. Tämä toteutetaan uudella Kulttuuri-ohjelmalla. Keskittämällä EU:n toimet kolmeen päätavoitteeseen, joilla on tunnistettu olevan vahva eurooppalainen lisäarvo – kulttuurialalla työskentelevien ihmisten kansainvälinen liikkuvuus, taideteosten sekä taiteellisten ja kulttuuristen tuotosten kansainvälinen liikkuvuus, kulttuurienvälinen vuoropuhelu – tämä ohjelma menee edeltäjiään pidemmälle kulttuuriyhteisön vahvistamisessa Euroopassa.